

Priorytetowe działania na rzecz Circular Economy Act

Transformacja Europy w kierunku cyrkularnych tworzyw sztucznych nie postępuje w wymaganym tempie ani na odpowiednią skalę. **Słaby popyt na europejskie tworzywa cyrkularne, nieuczciwa globalna konkurencja oraz utrzymująca się utrata wartościowych odpadów z tworzyw to tylko niektóre z barier hamujących postęp.** W efekcie ryzyko przenoszenia mocy produkcyjnych i innowacji poza UE nigdy nie było większe.

Bez zdecydowanych działań i skoordynowanej reakcji politycznej Europa ryzykuje pozostanie w tyle w globalnym wyścigu o cyrkularne tworzywa, **co odbije się zarówno jej celach w zakresie zrównoważonego rozwoju, jak i konkurencyjności przemysłowej.**

Dlatego wzywamy Komisję Europejską do **zapewnienia, że Circular Economy Act zniweluje lukę między ambicjami klimatycznymi a realiami gospodarczymi.**

Ścisła współpraca między decydentami UE a całym łańcuchem wartości tworzyw sztucznych będzie kluczowa dla wypracowania skutecznych i możliwych do wyegzekwowania rozwiązań, w tym poprzez inicjatywy takie jak Critical Chemicals Alliance (CCA) oraz Circular Plastics Alliance (CPA).

6 Kluczowych Czynników

koniecznych do transformacji systemu tworzyw sztucznych

1. **Stworzenie silnego popytu
rynkowego na tworzywa
cyrkularne w Europie**

**Zapewnienie uczciwej globalnej
konkurencji i skutecznego
egzekwowania przepisów**

3. **Zmobilizowanie finansowania
i ograniczenie ryzyka
inwestycyjnego**

**Zapewnienie skutecznego i realnego
funkcjonowania jednolitego rynku
odpadów tworzyw**

5. **Wycofywanie liniowych praktyk
gospodarowania odpadami oraz
przeciwdziałanie nielegalnym
przepływom odpadów**

**Wzmocnienie systemów
cyrkularnych, procesów zarządzania
oraz świadomości społecznej**

1. Stworzenie silnego popytu rynkowego na tworzywa cyrkularne w Europie

Dlaczego jest to ważne?

Europa nie może rozwijać cyrkularnych tworzyw sztucznych¹ bez jasnych i przewidywalnych ram regulacyjnych, które odblokują inwestycje. Popyt jest wciąż zbyt słaby, ponieważ rozproszone cele oraz ograniczona akceptacja kluczowych technologii nadal podważają uzasadnienie biznesowe dla cyrkularnych tworzyw.

Rekomendowane działania

- **Ustanowienie jasnych i egzekwowalnych celów sektorowych w zakresie zawartości recyklatów²** w celu stworzenia otoczenia sprzyjającego inwestycjom dla europejskiego ekosystemu tworzyw sztucznych.
- **Wynagradzanie producentów wykorzystujących cyrkularne tworzywa sztuczne** poprzez zamówienia publiczne oraz bonusy w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP).
- **Promowanie wykorzystania cyrkularnych tworzyw wytwarzanych w UE³** w celu zrekompensowania wyższych kosztów energii i emisji CO₂ ponoszonych przez europejskich producentów.

2. Zapewnienie uczciwej globalnej konkurencji i skutecznego egzekwowania przepisów

Dlaczego jest to ważne?

Producenci unijni ponoszą wyższe koszty energii i emisji CO₂ oraz podlegają bardziej rygorystycznym regulacjom klimatycznym, co osłabia ich globalną konkurencyjność. Nieskuteczny monitoring i kontrola graniczna umożliwiają wprowadzanie na jednolity rynek UE tworzyw nieprawidłowo oznakowanych i niespełniających wymogów, co podważa unijne regulacje i zniechęca do inwestycji w europejski ekosystem cyrkularnych tworzyw sztucznych.

Rekomendowane działania

- **Nałożenie obowiązku spełniania przez importowane cyrkularne tworzywa oraz wyroby wymogów równoważnych z unijnymi** w celu zapewnienia uczciwej konkurencji oraz wzmocnienia cyrkularności w UE.
- **Wprowadzenie jasnych kodów celnych** umożliwiających rozróżnienie tworzyw z surowców kopalnych od cyrkularnych, pozwalających na dokładniejsze śledzenie globalnych przepływów.
- **Utworzenie *Chemicals and Plastics Trade Observatory*** w celu wykrywania dumpingu oraz nieuczciwych praktyk handlowych, zanim spowodują szkody dla przemysłu UE.

¹ Cyrkularne tworzywa sztuczne to tworzywa wytwarzane z cyrkularnych surowców, w tym materiałów z recyklingu, biopochodnych oraz z technologii CCU, które przyczyniają się do ograniczenia zależności od zasobów kopalnych.

² Aby CEA skutecznie zwiększył popyt na cyrkularne tworzywa sztuczne, konieczne jest pilne uznanie prawne metody bilansu masy w przepisach dla wszystkich sektorów (np. PPWR, ELVR).

³ UE, w tym państwa EFTA oraz Wielka Brytania.

3. Zmobilizowanie finansowania ograniczenie ryzyka inwestycyjnego

Dlaczego jest to ważne?

Cyркуlarna transformacja wymaga znaczących inwestycji w nowe technologie i infrastrukturę. Brak konkurencyjności oraz niewystarczające wsparcie regulacyjne w całym łańcuchu wartości tworzy środowisko inwestycyjne o wysokim poziomie ryzyka. W obliczu zamykania instalacji i spadku produkcji Europie grozi utrata zdolności przemysłowych oraz potencjału innowacyjnego⁴ niezbędnych do skalowania cyrkularnych rozwiązań.

Rekomendowane działania

- **Reinwestowanie wszystkich przychodów z unijnych opłat związanych z tworzywami⁵** w infrastrukturę cyrkularną i innowacje.
- **Ustanowienie dedykowanego unijnego Funduszu Cyrkularności** w ramach Funduszu Konkurencyjności w celu przyspieszenia rozwoju innowacyjnych technologii i wsparcia transformacji przemysłu.
- **Zapewnienie stosowania przez wszystkie państwa UE mechanizmu rekompensaty kosztów pośrednich** w ramach EU ETS w celu ochrony istniejących zdolności produkcyjnych oraz wsparcia nowych inwestycji.

4. Zapewnienie skutecznego i realnego funkcjonowania jednolitego rynku odpadów tworzyw

Dlaczego jest to ważne?

Odpady oraz surowce wtórne nadal podlegają niespójnie stosowanym przepisom w całej Europie. Spowalnia to recykling, zwiększa koszty i ogranicza dostęp przedsiębiorstw do niezbędnego surowca. Skuteczna gospodarka o obiegu zamkniętym opiera się na sprawnym przemieszczaniu odpadów oraz zharmonizowanych przepisach we wszystkich państwach członkowskich.

Rekomendowane działania

- **Przyjęcie ogólnounijnych kryteriów utraty statusu odpadu⁶ dla wszystkich technologii recyklingu**, zapewniających firmom pewność prawną w zakresie obrotu i wykorzystania produktów z recyklingu.⁷
- **Wykorzystanie zasad wzajemnego uznawania krajowych kryteriów utraty statusu odpadu** jako rozwiązania przejściowego do czasu wdrożenia kryteriów ogólnounijnych.
- **Uproszczenie i harmonizacja procedur dotyczących wewnątrzunijnego przemieszczania odpadów w prawodawstwie wtórnym do Waste Shipment Regulation**, zwłaszcza w odniesieniu do odpadów tworzyw o znanym składzie i istniejącym popycie rynkowym, tak aby mogły być efektywnie kierowane do miejsc, w których mogą zostać przetworzone.

⁴ Dotychczasowa pozycja Europy jako lidera w obszarze cyrkularnych tworzyw sztucznych jest obecnie wypierana przez Chiny oraz pozostałe kraje Azji. Więcej informacji w naszym komunikacie prasowym.

⁵ Na przykład unijna opłata stanowiąca zasób własny od niepoddanych recyklingowi odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych.

⁶ Kryteria utraty statusu odpadu określają, kiedy dany odpad przestaje być odpadem i staje się produktem lub surowcem wtórnym.

5. Wycofywanie liniowych praktyk gospodarowania odpadami oraz przeciwdziałanie nielegalnym przepływom odpadów

Dlaczego jest to ważne?

Wartość odpadów z tworzyw sztucznych jako zasobu wciąż pozostaje w dużej mierze niedoceniana. W 2024 r. w Europie zebrano 32,7 mln ton poużytkowych odpadów z tworzyw sztucznych, jednak tylko 28,8% (9,4 mln ton) poddano recyklingowi, podczas gdy 71,2% (23,3 mln ton) trafiło do spalania lub na składowiska.⁸ Nielegalny eksport odpadów, napędzany nadużyciami i zjawiskiem free riding⁹ dodatkowo osłabia wysiłki UE.

Rekomendowane działania

- **Wprowadzenie zakazu składowania i spalania tworzyw nadających się do recyklingu¹⁰**, aby zachować wartościowe materiały w gospodarce UE.
- **Uwzględnienie spalania odpadów komunalnych w przeglądzie EU ETS** w 2026 r., aby lepiej odzwierciedlić wpływ na klimat oraz zachęcić do recyklingu.
- **Zwiększenie liczby kontroli oraz działań egzekucyjnych** w celu powstrzymania nielegalnego eksportu i zatrzymania wartościowych materiałów w Europie.

6. Wzmocnienie systemów cyrkularnych, procesów zarządzania oraz świadomości społecznej

Dlaczego jest to ważne?

Cyrkularna transformacja Europy wymaga silniejszej koordynacji transgranicznej, zharmonizowanych przepisów oraz lepszego zrozumienia tworzyw sztucznych i procesów recyklingu. Obecnie systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta znacznie różnią się między państwami członkowskimi, a wiele z nich nadal nie dysponuje infrastrukturą niezbędną do efektywnego gospodarowania odpadami. Bez lepszego zarządzania i większej spójności postęp pozostanie rozproszony i nieefektywny.

Rekomendowane działania

- **Utworzenie zharmonizowanych, ogólnounijnych ram ROP**, zastępujących krajowe bazy danych jednolitym systemem rejestracji na poziomie UE w celu ograniczenia obciążeń administracyjnych i usprawnienia zasad *compliance*.
- **Zapewnienie, aby przyszłe narzędzia cyfrowe (np. cyfrowy paszport produktu) były przyjazne dla użytkownika** i nie tworzyły nowych barier dla przedsiębiorstw, w szczególności MŚP.
- **Ustanowienie międzyregionalnych centrów obiegu zamkniętego** (Trans-Regional Circularity Hubs) umożliwiających kierowanie odpadów do najlepiej dostosowanych instalacji recyklingu w granicach UE.

⁷ Podczas gdy proponowane kryteria dotyczące recyklingu mechanicznego i rozpuszczalnikowego powinny zostać szybko przyjęte, postulujemy również opracowanie i przyjęcie dedykowanych kryteriów dla innych technologii recyklingu, takich jak recykling chemiczny i organiczny.

⁸ Dane z raportu *Plastics Europe Tworzywa sztuczne w obiegu zamkniętym*, 2026

⁹ Sytuacja, w której firmy unikają ponoszenia kosztów gospodarowania odpadami, jednocześnie korzystając z systemów finansowanych przez inne podmioty.

¹⁰ Spalanie z odzyskiem energii pozostaje uzasadnioną opcją w przypadku tworzyw sztucznych, które ze względów technicznych lub bezpieczeństwa nie mogą zostać poddane recyklingowi.